

แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

กริชติศักดิ์ เขียมตะคุ

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร"

ของ กริชติศักดิ์ เขียมตะคุ

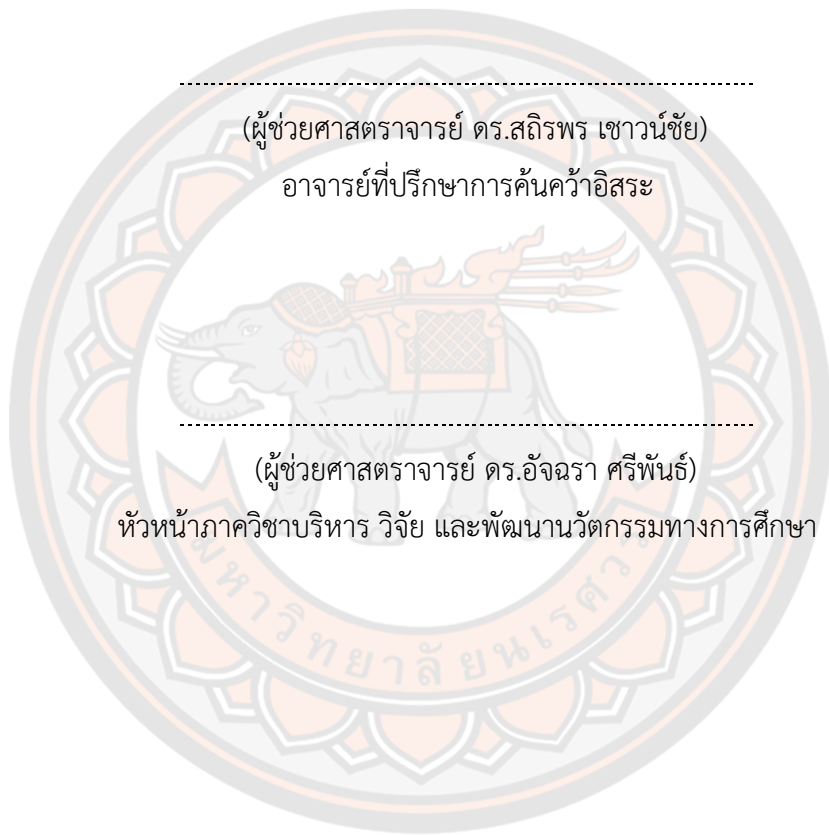
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สธิพร เซาว์ชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ชื่อเรื่อง	แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
ผู้วิจัย	กริชติศักดิ์ เขียมตะคุ
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เขาวนชัย
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2566
คำสำคัญ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา, แนวทางส่งเสริม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษาและเพื่อศึกษาแนวการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยมีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 306 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครซี่และมอร์แกน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2566 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ควรนำผลที่ได้จากการคณะกรรมการนิเทศ ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ร่วมกันสะท้อนปัญหาที่พบในการใช้แหล่งเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากำแพงเพชรควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดสร้างและจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆในสถานศึกษา ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

Title	GUIDELINES FOR MANAGING SECONDARY SCHOOL LEARNING RESOURCES UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE KAMPHAENG PHET
Author	Kittisak Semtaku
Advisor	Assistant Professor Sathiraporn Chaowachai, Ed.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2023
Keywords	Management of secondary school learning resources., Promotion Guidelines.

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the management of learning resources and to study the guidelines for management of learning resources in secondary schools under the secondary educational service area office Kamphaengphet. The research is conducted in 2 steps: Step 1: Study of management of learning resources in secondary schools under the secondary educational service area office Kamphaengphet. The sample group including educational institution administrators and teachers in secondary schools under the secondary educational service area office kamphaengphet. there were 306 people. The sample was determined by opening the Krejcie and Morgan tables. and the sample was selected using stratified random sampling according to the proportion of educational institution administrators and teachers in secondary schools, academic year 2023. The instrument for collect data was a questionnaire of management of learning resources in secondary schools. It has the characteristics of a 5-level estimation scale. Data was analyzed using mean and standard deviation. Step 2: Study of guidelines for managing learning resources in secondary schools under the secondary educational service area office kamphaengphet. The group of informants included 3 experts with experience in managing learning resources in secondary schools. Data were collected using an interview form. Data were analyzed using content analysis.

The research results found that

1. Results of the study of management of learning resources in secondary schools under the secondary educational service area office Kamphaengphet. it was found that overall the average level was at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the aspect of managing learning resources. And the aspect with the lowest average is the aspect of improving and developing the management of learning resources.

2. Results of the study of learning resource management guidelines in secondary schools under the secondary educational service area office Kamphaengphet. it was found that educational institution administrators should use the results from the supervisory committee that reflect on problems to be guidelines for improve and develop learning resources support to creat learning resources and support the budget, provide materials and equipment necessary for managing learning resources. Conducting knowledge exchanges in the PLC professional learning community, managing learning resources in schools Appoint a committee to drive the process of improving and developing learning resources to be more efficient.

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิรพร เซวณชัย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจด้วยความเอาใจใส่จนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนายอนุกุล กรัณย์เมธากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไร่วิทยา นายไพศาล เพียรหล้า ผู้อำนวยการโรงเรียนปางขนุน และดร.ณัฐชญาณ์ รัตนสถาพรพงศ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบ ให้คำแนะนำและ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นายสุรพงษ์ แสงแก้ว รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร นายกรวิวัฒน์ เงินขาว ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองกองพิทยาคม นายฉัตรพงศ์ สระทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัชรวิทยา ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการสัมภาษณ์ ให้คำแนะนำ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่งจนสามารถทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จ ได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรที่ได้ให้อนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณบิดาและมารดาของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และการสนับสนุน ในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

กริชติศักดิ์ เขียมตะคุ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุณูปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้.....	10
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	36

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	36
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	41
บทที่ 4 ผลการวิจัย	43
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	44
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	55
บทที่ 5 บทสรุป	65
สรุปผลการวิจัย	65
อภิปรายผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	79
ประวัติผู้วิจัย	97

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
ตาราง 2 แสดงข้อมูลจำนวนนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน เรียงตามลำดับตามจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2566 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้.....	29
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	37
ตาราง 4 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์	42
ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวม	46
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	47
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการวางแผน การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	49
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการดำเนินงาน การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	50

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการ นิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	52
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการ ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	54
ตาราง 12 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการเตรียมความพร้อมการ บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	60
ตาราง 13 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	61
ตาราง 14 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการดำเนินการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	62
ตาราง 15 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการนิเทศติดตามการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	63
ตาราง 16 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการ บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	64

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตการให้บริการทางการศึกษาของ สพม.กำแพงเพชร	28
ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องจัดให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 4 ของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาฉบับที่ 13 ซึ่งเป็นการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการให้บริการเข้าถึง การศึกษาอย่างต่อเนื่องและจัดให้มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 13, 2566-2570, น. ก) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 ได้กล่าวว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษา แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น นอกจากนี้ มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ยังได้กำหนดให้จัดการศึกษาโดยให้บุคคลมีสิทธิได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่า สิบสองปี เช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ที่มีหลักการสำคัญ โดยการยึดคนเป็นศูนย์กลางพัฒนามุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทยโดยการพัฒนาให้เป็นคน ที่มีความสมบูรณ์ มีวินัยใฝ่เรียนรู้ มีทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542, น. 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร นโยบาย จุดเน้น การพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ปี พ.ศ. 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร นโยบายที่ 1 สถานศึกษาปลอดภัย ปลูกฝังองค์ความรู้ทัศนคติและทักษะชีวิตที่เหมาะสม โดยบูรณาการ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการรู้เท่าทัน สื่อ เทคโนโลยี ส่งเสริมภาคีเครือข่ายความร่วมมือ ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความปลอดภัย จากโรคอุบัติใหม่โรคอุบัติซ้ำตามบริบทของพื้นที่ นโยบายที่ 2 ด้านโอกาสในการเข้าถึงบริการ การศึกษา และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส

และผู้มีความสามารถพิเศษในการศึกษาตรงตามศักยภาพและความถนัดของตนเองในรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละบุคคล นโยบายที่ 3 น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (sags) ส่งเสริมให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพรักในสถาบันหลักของชาติ ภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภูมิใจในความเป็นไทย จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความฉลาดรู้ มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ตามทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้วยการปฏิบัติจริง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร 2566, น. 14)

แหล่งเรียนรู้ของจังหวัดกำแพงเพชร ถือเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน เป็นที่ตั้งของเมืองโบราณเก่าแก่หลายแห่ง เช่นเมืองชากังราว เมืองนครชุม เมืองไตรตรึงษ์ เมืองเทพนคร เมืองคนที เป็นต้น มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมายเช่น อุทยานแห่งชาติคลองลาน อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ และยังเป็นที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ซึ่งเป็นแหล่งมรดกโลกจึงมีสถานที่เรียนรู้ที่มากมายที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่นที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดกำแพงเพชรนั้นบางแห่งยังไม่เป็นที่รู้จักของครู และนักเรียน ในขณะที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ยังมีความแตกต่างของความพร้อมในด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างไม่เป็นระบบ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้เรียน (<https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดกำแพงเพชร>)

การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (sags) ส่งเสริมให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพรักในสถาบันหลักของชาติ ภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภูมิใจในความเป็นไทย จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความฉลาดรู้ มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ตามทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ว่าเป็นแหล่งที่มีประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเนื่องจาก ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง ตลอดจนได้รับประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้ แหล่งเรียนรู้ยังสามารถปลูกฝังเจตคติอันพึงประสงค์ได้แก่ การมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนต่อสังคมความรักและความผูกพันกับท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่ยังมีความแตกต่างของความพร้อม ในด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็น แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อให้การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา มีศักยภาพในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามแนวคิดของ กรมสามัญศึกษา (2544), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552), จิตมา วรรณศรี (2557), กัญญาณัฐ อินป็นสา (2559), กุ้เกียรติ แดงสีดา (2563), นัย ทรัพย์เทศ (2563), วันชัย ไชยชนะ (2564), จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
2. ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
3. ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
4. ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
5. ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2566 ซึ่งมี 32 โรงเรียน จำนวน 1,511 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 87 คน ข้าราชการครู จำนวน 1,424 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 306 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 34 คน ครู 272 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (สถิรพร เขาวนชัย, 2561) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 วิธี คือ การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratied random sampling) ตามสัดส่วนของครูในแต่ละโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในขั้นตอนที่ 1 เลือกจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน มาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive Selection) มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีความรู้และประสบการณ์ ทางการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีความรู้และประสบการณ์ ทางการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง กระบวนการที่มีการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการเตรียมความพร้อม การวางแผน การดำเนินการ การนิเทศติดตาม การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างละเอียดรอบคอบ

- 1.1 การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และดำเนินการศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษา สืบหาปัญหาแหล่งเรียนรู้ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ความต้องการของครู นักเรียน วิเคราะห์สภาพความพร้อมในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

1.2 การวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ดำเนินการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ กำหนดนโยบายและเป้าหมาย วางแผน ด้านงบประมาณ วางแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการใช้และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ แผนปฏิบัติงาน จัดทำโครงการ กิจกรรม

1.3 การดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสร้างความเข้าใจ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ การจัดสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยี จัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ ข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ การปฐมนิเทศและดูแลช่วยเหลือผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของผู้เรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้

1.4 การนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ กำหนด วิธีการ เกณฑ์ขั้นตอนการประเมินผล การกำหนดปฏิทิน ติดตามความก้าวหน้า การช่วยเหลือแนะนำการใช้แหล่งเรียนรู้ ประเมินผลการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้

1.5 การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การประชุม และระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หาสาเหตุของปัญหา อุปสรรคที่เกิด จากการใช้แหล่งเรียนรู้ การกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การปรับปรุงพัฒนากระบวนการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง แบบอย่าง การปฏิบัติ แนวทางการดำเนินการ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่แนะนำสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในปีการศึกษา 2566

4. ครู หมายถึง บุคคลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

5. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยมีหัวข้อตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้
 - 2.1 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้
 - 2.2 ความหมายของแหล่งเรียนรู้
 - 2.3 ประเภทของแหล่งเรียนรู้
 - 2.4 การบริหารแหล่งการเรียนรู้
 - 2.5 ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้กับการจัดการเรียนการสอน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 - 3.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 3.2 ข้อมูลการบริหารทรัพยากรบุคคล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2566, น. 7) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้นำในการบริหารร่วมกับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการให้คำปรึกษา แนะนำและประสานงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรใช้งาน การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนงาน ด้านวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล งานนิเทศภายใน และการอบรมทางวิชาการ เพื่อปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้านอย่างเต็มศักยภาพ งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานและคุณภาพ ล้วนขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้นเนื่องจาก งานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสติปัญญาความสามารถของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ก้าวทันโลก สามารถปรับตัวอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 54) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง ความร่วมมือของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ซึ่งกระทำกิจกรรมหรือดำเนินงานด้านการศึกษาอบรมคนทุกวัย การกำหนดวัตถุประสงค์ ระบบการดำเนินงาน เทคนิคการดำเนินงาน และปัจจัยทางการบริหาร ivo อย่างชัดเจนโดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและบรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไว้

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 3) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 22) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการกิจกรรมชนิดทุกประเภท ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้ดำเนินอย่างราบรื่น การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้งานวิชาการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล อีกทั้งคุณภาพของการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

จิตติมา วรรณศรี (2557,น. 4) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2545,น. 6) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ประกอบด้วยงานหลายๆด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน งานเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล การเรียนตามสภาพจริง ไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว

นิลุบล เพ็ญคอน (2542,น. 21) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา โดยมีจุดประสงค์ที่มุ่งให้การจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา มีประสิทธิภาพ ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมที่สังคมต้องการ

พิสมัย อานัญจวนิชย์ (2541,น. 23) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถาบันการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นการจัดกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาดตนเองให้เป็นคนดี มีความรู้ มีความสามารถ ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา เป็นงานที่สำคัญที่สุดในการบริหารสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความถูกต้องเหมาะสม และความสำเร็จของผู้บริหารนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการบริหารงานวิชาการ เป็นลำดับต้นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้

ความหมายของแหล่งเรียนรู้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2566, น. 134) แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ มีความรู้ความสามารถ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แหล่งข่าวสารข้อมูลสารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ที่ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ ด้วยตนเองตามอัธยาศัย จากแหล่งต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ฉิรดา เวชญาลักษณ์ (2565, น. 120) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานที่ สิ่งแวดล้อมหรือบุคคลที่เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนสื่อและวัสดุทางการศึกษาที่จะสอดคล้องกับความสนใจ และบริบทแห่งชุมชนในท้องถิ่นของผู้เรียน อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ในกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้

อัชราวุฒิ จันทะแสง (2557, น. 11) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ คือ ศูนย์รวมหรือบริเวณที่มีข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ ห้องเรียน ห้องสมุด ศูนย์วิชาการ ห้องปฏิบัติการต่างๆ สวนวิทยาศาสตร์ สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร ห้องแนะแนว ห้องพิพิธภัณฑสถาน ห้องพยาบาล และอุทยานการศึกษา อันเป็นแหล่งในการสร้างประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียน ใฝ่เรียนใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้

อัมพร อินมล (2556, น. 53) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ คือ สถานที่หรือบุคคลที่มีความรู้ ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์อื่นๆ ที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2554, น. 4) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ ตลอดจนสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อขยายประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียนอาจเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนตามกระบวนการเรียนการสอน หรือสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจได้

สรุปได้ว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต อันได้แก่ บุคคล สถานที่ สถาบันต่างๆ สิ่งต่างๆ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยีต่างๆ ที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคล

แห่งการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง และยังสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้

ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2566, น. 136) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งเรียนรู้สามารถ เชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆในชุมชน พัฒนาความคิด ความเข้าใจ ทักษะคิด ค่านิยม ทักษะการแสวงหาความรู้ ที่มีความสำคัญสำหรับผู้เรียน

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2565, น. 122) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้ สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และสร้างสรรค์ที่ได้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนที่ผู้เรียนสนใจ จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ระหว่างครู ผู้เรียน โรงเรียน และชุมชน ปลุกฝังเจตคติอันพึงประสงค์ในการรักและผูกพันกับท้องถิ่นสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนต่อสังคมได้

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 311) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญ เพราะเป็นครูทั้งที่พูดได้และพูดไม่ได้ ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความอยากเรียนรู้อยากฝึกปฏิบัติ จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรม ทักษะ เจตคติ เรียนรู้อัตโนมัติไม่มีข้อจำกัด ซึ่งใช้เพื่อการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้เรียนทุกเพศ สามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ดังนั้นแหล่งเรียนรู้จึงเป็นภาระที่ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 67) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งของ บุคคลหรือสถานที่ สำหรับให้ผู้เรียนได้ใช้การเรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่สอดคล้องสาระการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดนับเป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีความเป็นรูปธรรมซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ดีและรวดเร็วกว่าการฟังบรรยายในชั้นเรียน แหล่งเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับแรงบันดาลใจเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปรับประยุกต์ใช้ในชีวิต และเห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้เชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงอันเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

อัชราวุฒิ จันทะแสง (2557, น. 16) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้เป็นสถานที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นแหล่งรวบรวมขององค์ความรู้อันหลากหลายพร้อมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เพื่อให้เกิดความรู้ความสามารถและพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ตลอดจนให้มีการกำกับติดตามประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้แสวงหาความรู้จากการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่าได้

สรุปได้ว่าแหล่งเรียนรู้ มีความสำคัญเพราะเป็นแหล่งที่มีประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ คิด ปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ อีกครั้งหนึ่งเรียนรู้รอบตัวเราไม่มีข้อจำกัดสามารถใช้เพื่อการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา บุคคลทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้รอบๆตัวได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น แหล่งเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับแรงบันดาลใจ เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตและเห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้เชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงอันเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

ประเภทของแหล่งการเรียนรู้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2566, น. 151) ได้กล่าวไว้ว่า แหล่งเรียนรู้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องมดมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ สื่อโฆษณา การเรียนการสอน ศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องจริยธรรม ห้องศิลปะ สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหนังสือ สวนธรรมะ และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาควรจำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงลักษณะที่ตั้ง ลักษณะการใช้งาน ทรัพยากรที่มีอยู่ และบริบทของท้องถิ่น ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน ห้องวิทยาศาสตร์ ศูนย์กีฬา วัดครอบครัว ท้องถิ่น สถานประกอบการองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น

ธาดรี สุภเสถียร (2552, น. 25-26) ได้กล่าวไว้ว่า ประเภทของแหล่งเรียนรู้สามารถจำแนกได้เป็นประเภทที่สำคัญ 6 ประเภท คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ประเภทบุคคล
2. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่
3. แหล่งการเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ
4. แหล่งการเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
5. แหล่งการเรียนรู้ประเภทอาชีพ
6. แหล่งการเรียนรู้ประเภทเอกสาร สิ่งพิมพ์ เทคโนโลยี

อัศวิน งอยผาลา (2552, น. 14-15) ได้กล่าวไว้ว่า ประเภทของแหล่งเรียนรู้สามารถจำแนกออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคลากร เช่น ครู เพื่อนในห้องเรียน เพื่อนต่างห้องเรียน เพื่อนต่างระดับ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คนในชุมชน

2. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นวิชาการ ได้แก่ สถานที่ต่างๆภายในโรงเรียนและชุมชน เช่น ห้องสมุด วัด ตลาด ร้านค้า สถานีตำรวจ สถานีอนามัย โบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑ์ บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย

3. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง สวนสาธารณะ สวนป่า ต้นไม้ ใบไม้ อุทยานแห่งชาติ รวมทั้งสวนสัตว์ต่างๆ เช่น สัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง

4. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร นิตยสาร สิ่งพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง แผ่นใบปลิว ป้ายโฆษณา รายการโทรทัศน์ วิทยุ เสียง ประชาสัมพันธ์ตามสาย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ

5. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นทางวัฒนธรรม เช่น โบราณวัตถุ โบราณสถาน โบราณคดี แหล่งอุตสาหกรรม สถาปัตยกรรม และชีวประวัติบุคคลสำคัญที่เสียชีวิตแล้ว

สรุปได้ว่าแหล่งเรียนรู้ก็คือ สภาพแวดล้อมต่างๆที่สามารถนำมาจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน และไม่จำเป็นต้องเป็นแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติหรือแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น เหล่านี้ก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาได้ทั้งสิ้น สถานศึกษาทุกแห่งจึงควรมีความตระหนักถึงความสำคัญและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการที่จะใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เหล่านี้

การบริหารแหล่งการเรียนรู้

วันชัย ไชยชนะ (2564, น. 121-122) ได้กล่าวไว้ว่าปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน ได้แก่ มีการกำหนดนโยบาย ระเบียบกฎหมายและเป้าหมายในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยได้รับความร่วมมือจาก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัคร รับทราบ รับรู้ถึงนโยบาย โครงการแผนงาน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับผู้นำท้องถิ่นและท้องถิ่นหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน

2. ด้านการปฏิบัติตามแผนงาน ได้แก่ การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อยู่ตลอด

3. ด้านการตรวจสอบ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

4. ด้านการปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ ประสงค์ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการจัดทำนโยบายการบริหาร แหล่งเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กู่เกียรติ แดงสีดา (2563, น. 33-34) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษายุคดิจิทัล หมายถึง การจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาที่นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้ สามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรความรู้เนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่จะศึกษา พร้อมทั้งให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษา ค้นคว้าด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลได้อย่างเท่าเทียมกัน ทุกที่ทุกเวลา สามารถสื่อสาร ทำงานได้อย่างอัตโนมัติโดยสร้างระบบการจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นองค์ความรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551 ตลอดจนจัดให้มีการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้ใช้แหล่ง เรียนรู้ดิจิทัลอย่างคุ้มค่า โดยมีกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังนี้

1. ด้านการวางแผน (Plan) หมายถึง สถานศึกษากำหนดนโยบาย เป้าหมายการบริหาร แหล่งเรียนรู้ สร้างความรู้ ให้กับครูในโรงเรียนและร่วมกันวางแผน จัดตั้งคณะกรรมการสำรวจ แหล่งการเรียนรู้ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างเพียงพอ จัดทำแผนงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ประชาสัมพันธ์โครงการ บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การวางแผนในการสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การวางแผน งบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการกำหนดบุคลากรและคณะกรรมการ รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้

2. ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Do) หมายถึง สถานศึกษา มีการจัดประชุมชี้แจงให้ครูรับทราบเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้ ประชุมชี้แจง ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและนักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ มีการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายใน ภายนอกสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระมีการจัดกิจกรรมที่ใช้ แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้เพียงพอ มีการประชาสัมพันธ์ในการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการบริหารให้คำแนะนำปรึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้และ อำนวยความสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้ สภาพแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มี

การบันทึกผลการใช้แหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ ผู้เรียนและผู้สนใจใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและคุ้มค่า เปิดโอกาสให้มีการนิเทศระหว่งการดำเนินการตามโครงการหรือการสอน

3. ด้านการตรวจสอบ ทบทวน ติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้(Check) หมายถึง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ มีแผนการกำกับติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ มีปฏิทินการนิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ มีวิธีการและเครื่องมือในการนิเทศติดตามที่เหมาะสมและหลากหลาย เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาร่วมประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดทำข้อมูลการประเมินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ กำหนดรูปแบบวิธีการเกณฑ์ ขั้นตอนการประเมินโครงการอย่างชัดเจน

4. ด้านการสรุป รายงานผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ (Action) หมายถึง สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ นำผลการใช้แหล่งเรียนรู้รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ มาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการประชุมและระดมความคิดเห็นเพื่อทบทวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนในการพัฒนาปรับปรุง และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแก่สาธารณชนและองค์กรต่างๆ

วินัย หริมเทศ (2563, น. 201-204) ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการวางแผนการดำเนินงานด้านแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ได้แก่ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้และความสามารถในการวางแผนระบบการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์โดยเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกที่มีความรู้ความสามารถในการวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์ พัฒนาการจัดทำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์

ประสงค์ให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาโครงสร้างการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชน

กลยุทธ์หลักที่ 2 ส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนด้านแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ สนับสนุน ให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอกของสถานศึกษามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาระบบการติดตามและการประเมินผลของการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ได้แก่ เจตคติต่อการติดตาม พัฒนาความรู้ความสามารถ และประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์หลักที่ 4 นำผลการติดตามและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ นำผลการติดตามและประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่พึง

กัญญาณัฐ อินปັນสา (2559,น. 25-26) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่แล้ว ภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆซึ่งมีหลายช่องทางเพียงแต่การดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อย่างเป็นไปโดยไม่เป็นระบบ และกระบวนการที่ชัดเจนแหล่งเรียนรู้บางแห่งจึงไม่ได้ถูกใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติก็ถูกกละเลย ไม่ได้เข้าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเป็นผู้นำการดำเนินการสู่ความสำเร็จโดยกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งอาจบริหารจัดการได้ ดังนี้

1. ชั้นการวางแผน (Plan)

1.1 กำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยทำความเข้าใจนโยบายตามแผนหลักสูตรรวมทั้งแนวดำเนินการของโรงเรียนในฝันเพื่อกำหนดนโยบายการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้โดยให้คณะครูมีส่วนร่วมในการกำหนด

1.2 จัดตั้งคณะกรรมการสำรวจแหล่งการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์สภาพความพร้อมในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน ซึ่งอาจประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนผู้ช่วย

ผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานพัฒนาผู้เรียน ผู้ที่เกี่ยวข้อง
โรงเรียนพิจารณาตามความเหมาะสม

1.3 จัดทำแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ คณะกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีบทบาทหน้าที่
สำคัญที่จะเป็นผู้สำรวจวิเคราะห์ความพร้อมรวบรวมข้อมูลแล้วจัดทำแผนพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้
สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

1.4 สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรของโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนดำเนินการสร้างความ
เข้าใจกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญมีส่วนร่วมในการพัฒนาและ
ใช้แหล่งการเรียนรู้

1.5 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง
และผู้ที่มีความสนใจมีความเข้าใจตรงกัน มีความร่วมมือ การสนับสนุน ช่วยเหลือ เพื่อให้แหล่งการ
เรียนรู้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ขั้นตอนงาน สร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (Do) โรงเรียนอ่านมีแนวทางการสร้าง
และพัฒนาใช้แหล่งเรียนรู้ได้ ดังนี้

2.1 จัดตั้งคณะผู้รับผิดชอบแหล่งการเรียนรู้ซึ่งอาจประกอบด้วย บุคลากรดังต่อไปนี้
รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานห้องสมุด หัวหน้าศูนย์คอมพิวเตอร์
ของโรงเรียน รับผิดชอบการดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตามความพร้อมที่ได้
ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งในโรงเรียนและชุมชน กำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดระบบ
สารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้

2.2 สร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตาม
สารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดระบบการใช้สำหรับผู้เรียนและผู้สนใจ

2.3 ผู้เรียนและผู้สนใจได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและคุ้มค่า มีการรวบรวมข้อมูล
การใช้เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่อไป

3. ขั้นตอนตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม (Check) โรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการ
นิเทศ ติดตาม และประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ แก้ไข ปัญหาอุปสรรค
ในระหว่างการดำเนินการประเมินทบทวนปรับปรุงกระบวนการดำเนินการให้เกิดการพัฒนาและใช้
แหล่งการเรียนรู้ตามแผนหลัก และแนวดำเนินการของโรงเรียนในฝันที่โรงเรียนกำหนดไว้ตามบริบท

ของโรงเรียนเองมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการดำเนินการการสร้างการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้วิเคราะห์การประเมินและสรุปผลการประเมิน

4. ขั้นสรุปและรายงานผลการสร้าง และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (Act) การสรุปรายงานการพัฒนา และการใช้แหล่งการเรียนรู้พร้อมกับการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และเสร็จสิ้นการดำเนินการ เพื่อสรุปและนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้เกิดการใช้แหล่งการเรียนรู้ให้กว้างขวาง

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 68-69) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ นั้น ผู้บริหารและครูควรวางแผนดำเนินการอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ โดยมีแนวทางดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบดำเนินการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากโครงการสอนซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตลอดภาคว่าการเรียนรู้ในเรื่องใดมีความเหมาะสมในการใช้แหล่งเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่มีในสถานศึกษาหรือภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กรณีใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา หรือในชุมชน ครูผู้สอนควรจัดทำโครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โดยขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษา และขออนุญาตผู้ปกครอง รวมทั้งประสานบุคลากรที่ปฏิบัติงานในแหล่งเรียนรู้ นั้นเกี่ยวกับจุดประสงค์และรายละเอียดเกี่ยวกับการไปศึกษาเรียนรู้ในครั้งนั้นทั้งด้านเวลา จำนวนผู้เรียน กิจกรรมในการศึกษาเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมการใช้แหล่งเรียนรู้ ครูผู้สอนรายวิชาเตรียมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้แก่ การวางแผนกิจกรรมที่ผู้เรียนจะปฏิบัติ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการทำกิจกรรมศึกษาเรียนรู้ การเตรียมประเด็นคำถามที่จะค้นหาคำตอบจากแหล่งเรียนรู้ นั้น กำหนดกฎ กติกาในการประพฤติตนของผู้เรียนระหว่างศึกษาเรียนรู้ ตลอดจนการเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆประกอบการเรียนรู้ ตลอดจนการวางแผนการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนและป้องกันความเสียหายของแหล่งเรียนรู้ นั้น

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ครูหรือผู้รับผิดชอบดำเนินการนำผู้เรียนไปยังแหล่งเรียนรู้และดูแล ช่วยเหลือ กำกับการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของผู้เรียนที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อยและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ครูตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายของการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆโดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันประเมินผลสะท้อนความคิดเห็นสิ่งที่ได้เรียนรู้ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ และนำข้อมูลมาสรุปประเมินการจัดโครงการกิจกรรมเพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, น. 4-5) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการศึกษา 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ (Plan) การวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการส่งเสริมผู้เรียนและครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่น ร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวางแผนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ

1.1 การจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ในชุมชน/ท้องถิ่น หมายถึง การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในท้องถิ่น เช่น การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตามความต้องการของผู้ใช้ ตามประเภทแหล่งเรียนรู้ และตามสาระการเรียนรู้/กลุ่มวิชา

1.2 การจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นนั้น โดยมีแนวทางดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรตามความต้องการของครูและนักเรียน 2) กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมาย 3) การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ 4) กำหนดโครงการ/กิจกรรม/การจัดแหล่งเรียนรู้ 5) จัดทำแผนปฏิบัติงาน

2. การปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ (Do) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าต่อผู้เรียนมากที่สุด โรงเรียนควรดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การเตรียมการ ประกอบด้วย การประชุมชี้แจงบุคลากร ทำความเข้าใจรายละเอียดของแผนงานการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ การกำหนดรายละเอียดการดำเนินงาน การจัดทำงบประมาณ การจัดเตรียมเอกสารประกอบการศึกษา การเตรียมอาหาร พาหนะและสถานที่

2.2 การประสานงาน ประกอบด้วย การติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรหรือผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ก่อนไปใช้บริการ การประสานงานกับวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ (ถ้ามี) การประสานงานกับครูผู้สอนรายวิชาต่างๆเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำมาบูรณาการได้

2.3 การปฏิบัติ ประกอบด้วย การปฐมนิเทศผู้เรียน เกี่ยวกับวิธีการใช้ระเบียบมารยาท และข้อปฏิบัติในการใช้แหล่งเรียนรู้ การกำหนดให้ผู้เรียนบันทึก สรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการกำหนด

2.4 การประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติ ประกอบด้วย การให้ผู้เรียนมีรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้และการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้

3. การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ (Check) วิธีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน เพื่อทราบความสำเร็จของการดำเนินงานในรอบปีหรือประเมินผลเป็นระยะ ตลอดปีการศึกษา อาจทำได้ 3 ลักษณะ คือ การประเมินก่อนการใช้แหล่งเรียนรู้ การประเมินระหว่างการใช้แหล่งเรียนรู้ และการประเมินผลหลังการใช้แหล่งเรียนรู้

4. การปฏิบัติเป็นมาตรฐานในการเรียนรู้ของผู้เรียน(Act) แหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ดังนี้ 1) ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของแหล่งเรียนรู้ และมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพตนเอง 2) รู้จักแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้ศึกษาค้นคว้าตามความถนัดและสนใจ 3) ผู้เรียนมีลักษณะเป็นคนช่างสังเกต รู้จักวิเคราะห์ กล้าคิด กล้าพูด 4) มีทักษะและขั้นตอนในการเรียนรู้ กระตือรือร้น รักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และหลักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 5) มีโอกาสทำงานในสิ่งที่ตนสนใจ มีความถนัดเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ 6) ปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบ รู้จักการวางแผน วิธีการดำเนินงานตามแผนการปรับปรุงพัฒนางาน และการสรุปรายงาน 7) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน 8) การนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน และเป็นแนวทางประกอบอาชีพในอนาคต

กรมสามัญศึกษา (2544, น. 42-59) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางปฏิบัติในการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ว่าโรงเรียนต้องกำหนดนโยบายและมาตรการผ่านหมวดวิชา ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผน สํารวจ และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหรือกลุ่มวิชาต่างๆ ทั้งในและนอกเวลาเรียน เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โรงเรียนสามารถดำเนินการตามขั้นตอนวงจรเดิมดังนี้

1. การวางแผนการบริหารการใช้แหล่งข้อมูล ครูจะต้องวางแผนในการสอน ผู้บริหารจะต้องวางแผนการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนในขั้นตอนการวางแผน จึงต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ได้แผนการที่ใช้สมบูรณ์และดีที่สุด การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะทำให้การดำเนินงานของการศึกษาของโรงเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพด้วยขั้นตอนการวางแผนเริ่มตั้งแต่ศึกษาหลักสูตร และความต้องการของครูและนักเรียน กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายวางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้ใช้และผู้ให้บริการกำหนดโครงการ กิจกรรม การจัดหาหรือหาแหล่งเรียนรู้ จัดทำแผนปฏิบัติงาน และการวางแผนการใช้ นับเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในท้องถิ่น โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมอบหมายให้ดำเนินการวางแผน การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนและจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับท้องถิ่นตลอดจนถึงการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ดังนั้นการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนควรมีแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยโรงเรียนจะต้องมีการจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับบุคลากรในโรงเรียน พาไปทัศนศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้อื่นๆส่งเสริมให้รวมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น จัดศูนย์วิทยากรรวบรวมความรู้ไว้ให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง จัดการแข่งขันประกวดการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมการใช้และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีการประเมินและติดตามผลการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดและการใช้แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน การนำข้อมูลจากการสำรวจแหล่งรู้มาจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ รูปแบบสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในท้องถิ่น สามารถจัดทำได้ตามความต้องการของผู้ใช้และประเภทของแหล่งเรียนรู้ โดยอาจจำแนกตามประเภทของแหล่งเรียนรู้ จำแนกตามสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มวิชา

2. การดำเนินการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ การปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหรือในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้และให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าต่อผู้เรียนมากที่สุด โรงเรียนควรดำเนินการดังนี้

2.1 การปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

2.1.1 การประชาสัมพันธ์

2.1.2 จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี

2.1.3 จัดเก็บให้เป็นระเบียบ

2.1.4 ผลิตคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้

2.1.5 จัดบริการ

2.1.6 จัดกิจกรรมแนะนำการใช้และการรณรงค์การใช้แหล่งเรียนรู้

2.1.7 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

2.2 การปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

2.2.1 การเตรียมการ ด้วยการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจในรายละเอียดของแผนการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้กำหนดรายละเอียดในการดำเนินการจัดทางงบประมาณจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียน เตรียมอาหาร พาหนะและสถานที่

2.2.2 การประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงาน องค์กร หรือผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ก่อนไปใช้บริการ วิทยากร ครูผู้สอนรายวิชาต่างๆเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถบูรณาการได้

2.2.3 การปฏิบัติกิจกรรมด้วยการประณนิเทศผู้เรียนเกี่ยวกับ วิธีการใช้ระเบียบมารยาท ข้อควรปฏิบัติในการใช้แหล่งเรียนรู้ กำหนดให้ผู้เรียนบันทึก สรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด

2.2.4 การสรุป ให้นักเรียนรายงานผลการใช้และการรักษาแหล่งเรียนรู้พร้อมทั้งประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้

3. การประเมินผลการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้จะต้องมีการตรวจสอบและประเมินควบคู่กันไป มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณารายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาต่างๆเพื่อรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ สถิติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการรวมทั้งอุปสรรคปัญหา ให้โรงเรียนพิจารณาเพื่อสรุปรายงานพร้อมด้วยข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขเพื่อประกอบการวางแผนงานและโครงการในปีต่อไป และเพื่อสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานหรือประเมินผลเป็นระยะๆ โดยวิเคราะห์ผลว่า ประสบผลสำเร็จหรือไม่ ยังมีปัญหาข้อบกพร่องอย่างไร การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้อาจทำได้ 3 ลักษณะ คือ การประเมินก่อนใช้แหล่งเรียนรู้ การประเมินระหว่างใช้แหล่งเรียนรู้ การประเมินหลังใช้แหล่งเรียนรู้ ในการดำเนินงานในโรงเรียนมีขั้นตอนตรวจสอบได้ด้วยการกำหนดกรอบประเมิน การประเมินผล การสรุปผล และจัดทำรายงานสำหรับวิธีการและหลักการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้นั้น ต้องอาศัยข้อมูลที่รวบรวมไว้และวิธีการหลากหลายวิธี และต้องมีหลักการและแนวทางในการประเมิน คือ

3.1 ประเมินร่วมกันให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.2 การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ควรเป็นกระบวนการต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3.3 คุณค่าของการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ที่การนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น

4. การปรับปรุงแก้ไขการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดการหรือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดมาตรฐานในการเรียนรู้ของผู้เรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยโรงเรียนได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ และบทบาทหรือแนวทางในการใช้แหล่งเรียนรู้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนำโรงเรียนไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ อาจกล่าวได้ว่าแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าแล้วจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ดังนั้นเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคจากการศึกษาข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ ต้องวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือหากประสบผลสำเร็จก็วางแผนปรับปรุงให้ได้ผลดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แนวทางในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการเตรียมความพร้อม การวางแผน การดำเนินการ การนิเทศติดตาม การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำตารางสังเคราะห์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	กรมสามัญศึกษา(2544)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552)	จิตติมา วรณศิริ(2557)	กาญญาณ์ธุ์ อินป็นสา (2559)	ภูเกียรติ แดงสีดา (2563)	นัย หริ่มเทศ (2563)	วันชัย ไชยชนะ (2564)	ความถี่ (Frequency)
1. การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓			4
2. การวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
3. การดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
4. การนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
5. การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	✓		✓	✓	✓	✓	✓	6

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวแปรจากผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเลือกความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไปมาใช้ในการวิจัย สามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกสถานศึกษา การศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษา การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ความต้องการของครู นักเรียน และผู้ใช้บริการภายนอกสถานศึกษา การวิเคราะห์สภาพความพร้อม ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

2. การวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย และเป้าหมายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ จัดทำแผนงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การจัดทำ แผนการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การวางแผนงบประมาณ การกำหนดโครงการ กิจกรรม การจัดทำ

แผนปฏิบัติงาน การวางแผนพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการและการใช้แหล่งเรียนรู้ การวางแผนการนิเทศ ติดตาม การประเมินผล เพื่อส่งเสริมการใช้และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3. การดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสร้างความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ การจัดสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยี จัดทำคู่มือการใช้แหล่งเรียนรู้ การปฐมนิเทศและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเกี่ยวกับระเบียบ ข้อปฏิบัติในการใช้แหล่งเรียนรู้ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของผู้เรียน

4. การนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดปฏิทินติดตามความก้าวหน้า การให้ความช่วยเหลือแนะนำการใช้แหล่งเรียนรู้ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ คณะกรรมการร่วมประเมินผลการใช้และการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ กำหนดรูปแบบวิธีการเกณฑ์ขั้นตอนการประเมินผล

5. การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ การปรับปรุงพัฒนากระบวนการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา การประชุมและระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้กับการจัดการเรียนการสอน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2566, น. 141) กล่าวว่า วิชาการศึกษาที่มีพื้นที่และห้องเรียนจำกัดไม่สามารถจัดแหล่งการเรียนรู้ตามที่กล่าวมาแล้วได้ก็จัดสิ่งที่สถานศึกษามีอยู่อย่างจำกัดนั้น ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้เช่นกันกล่าวคือ หากทางศาลมีพันธุ์ไม้ยืนต้นชนิดใดชนิดหนึ่งอยู่ในสถานศึกษาเพียงหนึ่งต้น เช่น ต้นโพธิ์ ต้นไทร ต้นมะม่วง ต้นมะพร้าว ต้นมังคุด ต้นขนุน ต้นมะขาม ต้นมะยม ก็สามารถเชื่อมโยงบูรณาการพันธุ์ไม้นั้นนั้นมาสู่การเรียนการสอนได้เช่นกัน ได้ร่วมกันศึกษาองค์ความรู้จากพันธุ์ไม้นั้นนั้นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

วิวัฒน์ ลาพิงค์ (2562, น. 26) กล่าวว่า วิชาการศึกษาที่มีพื้นที่และห้องเรียนจำกัดไม่สามารถจัดแหล่งการเรียนรู้ตามที่กล่าวมาแล้วได้ก็จัดสิ่งที่สถานศึกษามีอยู่อย่างจำกัดนั้น ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้เช่นกันกล่าวคือ หากทางศาลมีพันธุ์ไม้ยืนต้นชนิดใดชนิดหนึ่งอยู่ในสถานศึกษาเพียงหนึ่งต้น เช่น ต้นโพธิ์ ต้นไทร ต้นมะม่วง ต้นมะพร้าว ต้นมังคุด ต้นขนุน ต้นมะขาม ต้นมะยม ก็สามารถเชื่อมโยงบูรณาการพันธุ์ไม้นั้นนั้นมาสู่การเรียนการสอนได้เช่นกัน ได้ร่วมกันศึกษาองค์ความรู้จากพันธุ์ไม้นั้นนั้นตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

วิวัฒน์ ลาพิงค์ (2562, น. 26) กล่าวว่า ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้มีประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการเรียนการสอน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น เพราะได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริง ได้ลงมือทำหรือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย ได้รับประสบการณ์ตรง ฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สามารถปลูกฝังเจตคติให้เป็นไปตามที่พึงประสงค์ ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน ต่อสังคม รักและผูกพันกับท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม

กมลวรรณ คุณาสวัสดิ์ (2561, น. 34) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของแหล่งเรียนรู้แหล่งเรียนรู้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้ดีขึ้น และส่งเสริมสภาพการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของการเรียนมากยิ่งขึ้น และได้เรียนรู้จากของจริง การได้จับต้องที่เป็นรูปธรรมในสถานการณ์จริง ทำให้เกิดนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่โดยใช้สื่อธรรมชาติ ใช้แหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ทำให้ได้ทั้งความรู้ประสบการณ์ ความสนุกสนาน มีชีวิตชีวา ทั้งผู้เรียนและผู้สอน

ปัทมา จันปัญญา (2561, น. 24-25) กล่าวได้ว่า แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนมีประโยชน์ดังนี้

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากสถานการณ์จริงผ่านประสบการณ์ของตนเองเกิดเป็นความรู้ที่ยั่งยืน
2. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เป็นการฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และทำให้เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการฝึกการปรับตัวเข้าสู่สังคม
4. ทุกทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการคัดสรรแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ทำให้เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
5. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

พิมพ์พิมล คงจินดา (2560, น. 19) ได้กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของแหล่งเรียนรู้มีดังนี้

1. เป็นแหล่งส่งเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เป็นแหล่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อเพิ่มทักษะต่างๆที่ผู้เรียนต้องการ
3. เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร และรวบรวมสื่อต่างๆสำหรับการค้นคว้าและวิจัย
4. เป็นแหล่งการศึกษาและแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนตลอดชีวิต
5. เป็นแหล่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของลูกค้ำส่วน เช่น โรงเรียนกับชุมชน ภาครัฐกับภาคเอกชน เป็นต้น
6. เป็นแหล่งปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดี รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชน
7. เกิดนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ไปปรับใช้ให้เหมาะสม

สายชล วัฒนเกษภรณ์ (2560, น. 38) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ ประกอบการจัดการศึกษา มีผลทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์แปลกใหม่ การที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงทำให้สามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาการเรียนได้ดี เป็นการเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ด้านต่างๆที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนเข้าใจในการเรียนเนื้อหาที่เรียนนั้นมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

สมศักดิ์ ทองสมุทร (2558, น. 45) ได้กล่าวไว้ว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง ประสบการณ์ที่ผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ได้รับจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในการฝึกประสบการณ์เรียนรู้โดยให้นักเรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนอย่างหลากหลาย ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้ง่าย ซึ่งเป็นการกระตุ้นและเฝ้าโลกความสนใจแก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสาระการเรียนรู้ที่เรียน ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขวางและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ มีผลทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดีขึ้นเนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากสถานการณ์จริง ได้จับต้องสิ่งที่เป็นรูปธรรมในสถานการณ์จริงทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเกิดเป็นความรู้อย่างยั่งยืน เป็นการเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ด้านต่างๆที่หลากหลาย เกิดนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่โดยใช้สื่อธรรมชาติอีกทั้งแหล่งเรียนรู้ยังเป็นแหล่งข้อมูล แหล่งการศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไปที่จะเข้ามาศึกษาและยังเป็นแหล่งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่ช่วยปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดีรวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนอีกด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ข้อมูลทั่วไป

1. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1.1 สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตั้งอยู่เลขที่ 41 ถนนเทศบาล 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร รหัสไปรษณีย์ 62000 เบอร์โทรศัพท์

055-713763-4 เบอร์โทรสาร 055-716636 มีพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาและมีสถานศึกษาในการกำกับ ดูแล จำนวนทั้งสิ้น 33 แห่ง

1.2 เขตพื้นที่บริการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีเขตพื้นที่บริการในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร แผนที่เขตพื้นที่บริการจังหวัดกำแพงเพชร ดังภาพ 1

ภาพ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตการให้บริการทางการศึกษาของ สพม.กำแพงเพชร

ตาราง 2 แสดงข้อมูลจำนวนนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน เรียงตามลำดับตามจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2566 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้

ลำดับ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน
โรงเรียนขนาดเล็ก (1-499 คน)		
1	ราชภัฏรำไพพรรณีวิทยาคม	241
2	บ่อแก้ววิทยา	252
3	วังตะเคียนประชานุสรณ์	325
4	หนองกองพิทยาคม	368
5	วังไทรวิทยาคม	383
6	มัธยมพัชรกิติยาภา 2 กำแพงเพชร	419
7	คลองลานพัฒนาจินตาคักดิ์	420
8	โกสัมพียวิทยา	456
โรงเรียนขนาดกลาง (500-1,499 คน)		
1	สีกงามวิทยา	506
2	พิไกรวิทยา	511
3	ปางมะค่าวิทยาคม	513
4	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ กพ	554
5	วังแฉมวิทยาคม	566
6	คณทีพิทยาคม	579
7	นาบ่อคำวิทยาคม	632
8	โค้งไผ่วิทยา	638
9	ทุ่งโพธิ์ทะเลพิทยา	720
10	เรืองวิทย์พิทยาคม	759
11	นครไตรตรึงษ์	764
12	สลกบาตรวิทยา	779
13	ไทรงามพิทยาคม	876
14	ระหานวิทยา	1,067
15	ปางศิลาทองศึกษา	1,082
16	ลานกระบือวิทยา	1,250

17	ทุ่งทรายวิทยา	1,343
18	วัชรปราการวิทยาคม	1,497
โรงเรียนขนาดใหญ่ (1,500-2,499 คน)		
1	คลองขลุงราษฎร์รังสรรค์	1,502
2	คลองลานวิทยา	1,602
3	พรานกระต่ายพิทยาคม	1,805
4	วชิรวิทยา	1,820
5	ชาณุวิทยา	2,152
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป)		
1	กำแพงเพชรพิทยาคม	2,623

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
ปีการศึกษา 2566

3.2 นโยบาย จุดเน้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ประจำปี 2566

3.2.1 วิสัยทัศน์

“สพม.กำแพงเพชร มุ่งสร้างคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

3.2.2 พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาของผู้เรียนใหม่ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

2. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นมืออาชีพในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการตามบริบทของท้องถิ่นและประเทศ

3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาใหม่ความปลอดภัยตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน(Sustainable Development Goals : SDGs) เพื่อเพิ่มโอกาส ความเสมอภาค เสริมสร้างความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามบริบทของท้องถิ่น

3.2.3 เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามศักยภาพสู่มาตรฐานและความเป็นเลิศ
2. ผู้เรียนได้รับโอกาสเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย มีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
3. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา มีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)
4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะ รู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นมืออาชีพ ตามจรรยาบรรณและจรรยาบรรณความเป็นครู
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

3.2.4 นโยบาย จุดเน้น

1. นโยบายที่ 1 สถานศึกษาปลอดภัย
 - จุดเน้นที่ 1 พัฒนาระบบการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาจากภัย 4 ด้าน ได้แก่ ภัยจากความรุนแรง ภัยจากอุบัติเหตุ (อุบัติเหตุ) ภัยจากการละเมิดสิทธิ์และภัยที่เกิดจากโรคร้ายทางร่างกายและจิตใจทุกรูปแบบ
 - จุดเน้นที่ 2 ปลูกฝังองค์ความรู้ ทักษะชีวิตที่เหมาะสม โดยบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการรู้เท่าทัน สื่อ เทคโนโลยี
 - จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความปลอดภัยจากโรคอุบัติใหม่/โรคอุบัติซ้ำตามบริบทของพื้นที่

2. นโยบายที่ 2 ด้านโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 2 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใหม่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการหลุดจากระบบการศึกษา

จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษได้รับการศึกษาตรงตามศักยภาพและความถนัดของตนเองในรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละบุคคล

3. นโยบายที่ 3 ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 น้อมนำศาสตร์ 1 พระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ส่งเสริมให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพรักในสถาบันหลักของชาติ ภูมิใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูมิใจในความเป็นไทย

จุดเน้นที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถและยกระดับศักยภาพในการแข่งขันทางการศึกษาให้สูงขึ้น

จุดเน้นที่ 3 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความฉลาดรู้ มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ตามทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ด้วยการปฏิบัติจริง (Active Learning)

จุดเน้นที่ 4 พัฒนาผู้เรียนตามแนวพหุปัญญา ตามความถนัดและศักยภาพของนักเรียนจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและการทำงาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชื่อมโยงทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

จุดเน้นที่ 5 ส่งเสริมศักยภาพด้านการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านสมรรถนะและทักษะของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล (Personal Learning)

จุดเน้นที่ 6 ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และสมรรถนะด้านภาษาและดิจิทัล ผ่านการปฏิบัติจริง สู้ความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มืออาชีพ

4. นโยบายที่ 4 ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

จุดเน้นที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ มีคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานโดยมุ่งสัมฤทธิ์ผล

จุดเน้นที่ 4 นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาและ การเรียนรู้ของผู้เรียน

จุดเน้นที่ 5 พัฒนาระบบนิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดความเข้มแข็งแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัทสสร จงตรง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตอยนางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตอยนางนอน ต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่สนับสนุนได้แก่การกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ผู้บริหารสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป สถานศึกษามีการวางแผนงานที่ชัดเจนมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ผู้บริหารมีการกำกับนิเทศ ติดตามแบบกัลยาณมิตร

ชฎาพร พลกุล (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษารายการองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การเก็บรวบรวมข้อมูล

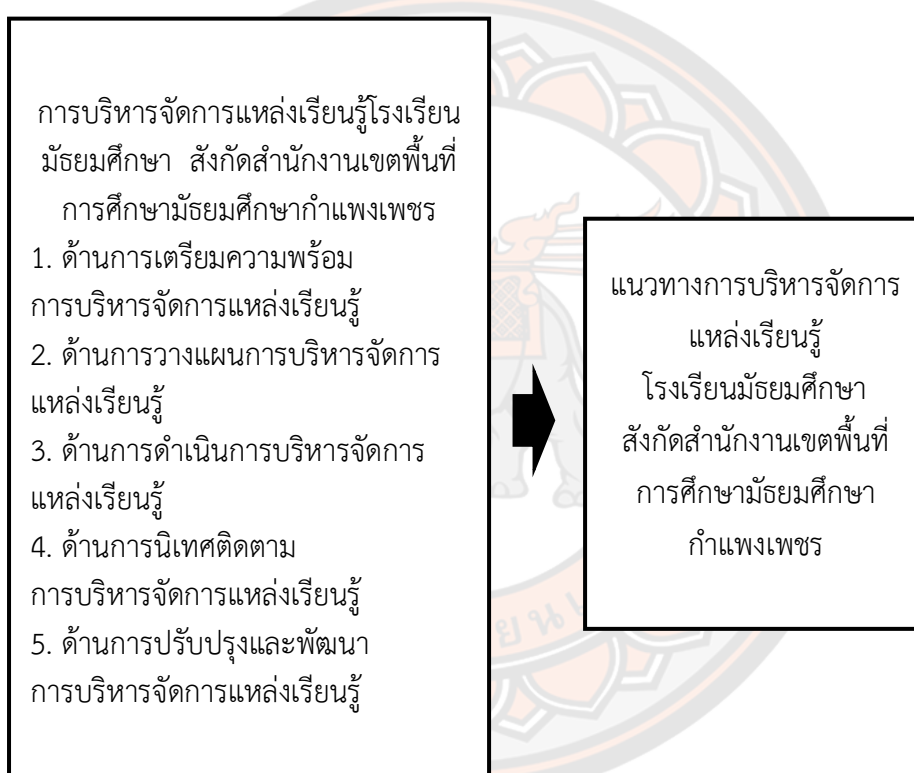
ดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการจัดทำแนวปฏิบัติ 4) ด้านการติดตามประเมินผล โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

กมลพร ภูมิพล (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นอยู่จริงของการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ 1) ส่งเสริมการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยการใช้เทคโนโลยี 2) ส่งเสริมการจัดทำคู่มือแหล่งเรียนรู้รูปแบบวีดิทัศน์ ส่งเสริมปากชาวบ้านให้ความรู้แก่บุคคล 3) ส่งเสริมให้บุคลากรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขและพัฒนา และ 4) วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อสถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

กัญเกียรติ แดงสีดา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาทุก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านตรวจสอบและติดตาม และด้านการสรุปรายงานผล ปรับปรุงและแก้ไขการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตามรูปแบบของ PDCA ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล และความเป็นไปได้ในการนำแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาไปปฏิบัติตามกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 2

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยมีวิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2566 ซึ่งมี 32 โรงเรียน จำนวน 1,511 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 87 คน ครู จำนวน 1,424 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 306 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 34 คน ครู 272 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (สลิทพร เซวาน์ชัย, 2561) การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูในแต่ละโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

โรงเรียนมัธยมศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	4	118	3	23
สถานศึกษาใหญ่	20	417	5	80
สถานศึกษากลาง	47	742	18	141
สถานศึกษาเล็ก	16	147	8	28
รวมทั้งสิ้น	87	1,424	34	272

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบและแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ประกอบด้วย 5 ด้าน ข้อคำถาม จำนวน 31 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	จำนวน 7 ข้อ
5. ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	จำนวน 4 ข้อ

โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. สังเคราะห์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
3. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา
4. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
5. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีรายชามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
 - 6.1. นายไพศาล เพียรหล้า ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการพิเศษ โรงเรียนบ้านปางขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1
 - 6.2. นายอนุกุล กรัณย์เมธากุล ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการพิเศษ โรงเรียนบ้านไร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

6.3. ดร.ณัฐชญาณ์ รัตนสถาพรพงศ์ ศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศึกษานิเทศก์
ชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากำแพงเพชร

โดยพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำคะแนนความสอดคล้อง
ระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความที่ได้จากการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณ
ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความ (IOC) ของแบบสอบถาม
การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนี้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อความในแบบสอบถามการบริหารจัดการ
แหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมของข้อความ
ให้สมบูรณ์มีความเหมาะสม ตลอดจนปรับแก้ไขข้อความบางข้อความในการสื่อความหมาย
ให้มีความชัดเจน

7. นำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความ
ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่า
ดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อความที่นำไปใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)
ผลปรากฏว่า แบบสอบถามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้ข้อความที่สามารถนำไปใช้ได้ รวมทั้งสิ้น 31 ข้อ
ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (รายละเอียดความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในภาคผนวก ค หน้า 99)

8. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน
40 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha-Coefficient) ของครอนบัก ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
มีค่าเท่ากับ 0.968 (รายละเอียดความเชื่อมั่นอยู่ในภาคผนวก ง หน้า 105)

9. นำผลการวิเคราะห์พิจารณาการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสร็จแล้วจัดพิมพ์ แบบสอบถาม
การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนซึ่งวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากผู้บริหารและครู

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถาม ซึ่งมีการระบุวันรับแบบสอบถาม คืนทั้งหมดจำนวน 306 ฉบับ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ทางแบบฟอร์ม Google form ถึงผู้วิจัยเพื่อความสะดวก ในการส่งกลับคืนให้ผู้วิจัย

3. ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งผู้วิจัย ได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 306 ฉบับ ได้รับฉบับที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์แบบสอบถามการจัดการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบสอบถามการจัดการ แหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive Selection) จากผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีวิถีสถาณะชำนาญการพิเศษ มีความรู้และประสบการณ์ ทางการบริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ได้แก่ นายสุรพงษ์ แสงแก้ว รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีวิถีสถาณะชำนาญการพิเศษ มีความรู้และประสบการณ์ ทางการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่ นายกวีวัฒน์ เงินขาว ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองกองพิทยาคม และนายธิตินงค์ สระทอง รองผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัชรวิทยา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยเลือกจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของแต่ละด้าน ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง หน่วยงาน และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 5 ด้าน ด้านละ 1 ข้อ รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ แนวการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาตามที่กำหนด
2. สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากแบบสอบถามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จากข้อการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษา ในขั้นตอนที่ 1
3. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน และเวลาในการสัมภาษณ์
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ในระหว่างวันที่ 5 ถึง 7 มีนาคม เดือน พ.ศ. 2567 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงวัน และเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ที่	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์
1	นายสุรพงษ์ แสงแก้ว	5 มีนาคม 2567	10.00 – 12.00 น.
2	นายกวีวัฒน์ เงินขาว	5 มีนาคม 2567	13.00 – 14.30 น.
3	นายธิติพงศ์ สระทอง	7 มีนาคม 2567	10.00 – 12.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากวิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียง มาจัดพิมพ์เป็นข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณนา แล้วสรุปประเด็นเนื้อหาข้อมูลตามวัตถุประสงค์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

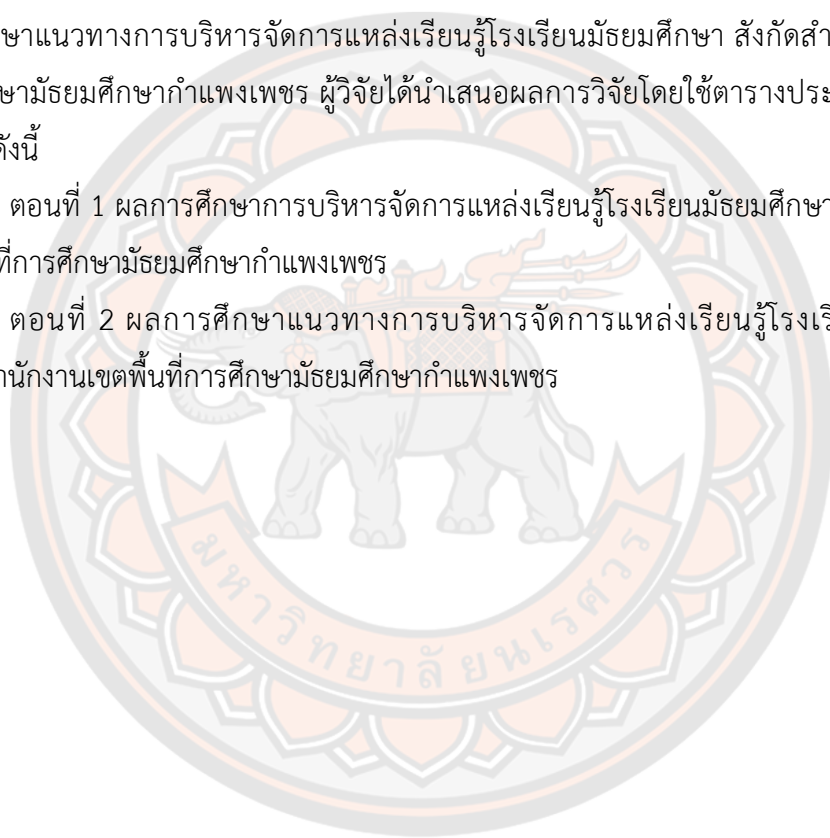
บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	n = 306	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	142	46.41
1.2 หญิง	164	53.59
2. ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	34	11.11
2.2 ครู	272	88.89
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	131	42.81
3.2 ปริญญาโท	170	55.56
3.3 ปริญญาเอก	5	1.63
4. ประสบการณ์การทำงาน		
4.1 ไม่เกิน 5 ปี	35	11.44
4.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี	92	30.06
4.3 ตั้งแต่ 11-15 ปี	94	30.72
4.4 ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	85	27.78
รวม	306	100.00

จากตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน แบ่งเพศชาย จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 46.46 เป็นเพศหญิง จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 53.59 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คนคิดเป็นร้อยละ 11.11 และครู จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 88.89 การศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 42.81 และปริญญาโท จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ

55.56 และปริญญาเอก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.63 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 11.44 ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 30.06 ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 30.72 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 16 ปีขึ้นไป จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวม

ที่	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง (n = 306)		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	S.D.		
1.	การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.12	0.55	มาก	2
2.	การวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.09	0.68	มาก	3
3.	การดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.17	0.69	มาก	1
4.	การนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.02	0.77	มาก	4
5.	การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.00	0.58	มาก	5
	รวม	4.07	0.61	มาก	

จากตาราง 6 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.17$) รองลงมา คือ ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่	ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	กลุ่มตัวอย่าง (n = 306)		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังเคราะห์หลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน	4.27	0.66	มาก	2
2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการศึกษาความต้องการของครูในการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.18	0.69	มาก	3
3	ครูศึกษาความต้องการของนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้	3.86	0.86	มาก	6
4	โรงเรียนศึกษาความต้องการของชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้	4.02	0.67	มาก	5
5	ครูวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการในการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูนักเรียนและชุมชน	4.07	0.87	มาก	4
6	ครู เลือกใช้ข้อมูลความต้องการของครู นักเรียน ชุมชน ในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.32	0.77	มาก	1
รวม		4.12	0.55	มาก	

จากตาราง 7 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครู เลือกใช้ข้อมูลความต้องการของครู นักเรียน ชุมชน ในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังเคราะห์หลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการบริหาร

จัดการแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครูศึกษาความ
ต้องการของนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่	ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	กลุ่มตัวอย่าง (n = 306)		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.05	0.70	มาก	4
2	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.06	0.79	มาก	3
3	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.03	0.84	มาก	5
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีโอกาสนำตนเองในการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.92	0.93	มาก	6
5	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนการใช้แหล่งเรียนรู้	4.14	0.86	มาก	2
6	ครูมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.31	0.89	มาก	1
รวม		4.09	0.68	มาก	

จากตาราง 8 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีโอกาสนำตนเองในการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่	ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	กลุ่มตัวอย่าง (n = 306)		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนการสอน	3.94	1.00	มาก	8
2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงาน ด้านการใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.15	0.76	มาก	6
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	4.16	0.85	มาก	5
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีสำหรับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	4.32	0.78	มาก	1
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.21	0.86	มาก	4
6	ครูจัดทำคู่มือในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.31	0.89	มาก	2
7	สถานศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ ในการใช้แหล่งเรียนรู้กับครูในการใช้แหล่งเรียนรู้	4.05	0.90	มาก	7
8	ครูให้ความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ ในการใช้แหล่งเรียนรู้กับผู้เรียน	4.23	0.77	มาก	3
รวม		4.17	0.69	มาก	

จากตาราง 9 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีสำหรับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) รองลงมา คือ ครูจัดทำคู่มือในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการ จัดการเรียนการสอนสำหรับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่	ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	กลุ่มตัวอย่าง (n = 306)		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศเพื่อประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครู	4.02	0.90	มาก	6
2	คณะกรรมการนิเทศกำหนดรูปแบบวิธีการเกณฑ์ขั้นตอนการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู	4.14	0.94	มาก	3
3	คณะกรรมการนิเทศจัดทำปฏิทินการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู	4.16	0.94	มาก	1
4	คณะกรรมการนิเทศดำเนินการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู	3.55	0.94	มาก	7
5	คณะกรรมการนิเทศให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ในการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู	4.15	0.87	มาก	2
6	คณะกรรมการนิเทศร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อหาสภาพปัญหาในการใช้แหล่งเรียนรู้	4.03	0.82	มาก	5
7	คณะกรรมการนิเทศจัดทำรายงานผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้	4.10	0.92	มาก	4
รวม		4.02	0.77	มาก	

จากตาราง 10 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คณะกรรมการนิเทศจัดทำปฏิทินการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) รองลงมา คือ คณะกรรมการนิเทศให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ในการใช้แหล่งเรียนรู้ ของครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการนิเทศดำเนินการ ประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.55$) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการ
ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่	ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้	กลุ่มตัวอย่าง (n = 306)		ระดับ	อันดับ
		\bar{X}	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการนิเทศ ประชุม ทบทวน การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อ พัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	4.14	0.85	มาก	1
2	ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันสะท้อนผลจาก คณะกรรมการนิเทศ ติดตามในการประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้ของครู	3.69	1.05	มาก	4
3	ผู้บริหารและคณะครูนำผลการประเมินไป กำหนดแนวทาง ปรับปรุง พัฒนา แหล่งเรียนรู้	4.06	0.90	มาก	3
4	ผู้บริหารและคณะครูนำแนวทางไปพัฒนา ปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก สถานศึกษา	4.10	0.92	มาก	2
รวม		4.00	0.58	มาก	

จากตาราง 11 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=4.00$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการนิเทศประชุม ทบทวน การใช้แหล่งเรียนรู้
เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) รองลงมา คือ ผู้บริหารและคณะ
ครูนำแนวทางไปพัฒนา ปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=4.10$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันสะท้อนผลจากคณะกรรมการ
นิเทศ ติดตามในการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.69$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน สามารถแสดงผลการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางในการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ดำเนินการศึกษาความต้องการของนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแนวทางให้ครูสำรวจความต้องการของนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำการสำรวจความต้องการของผู้เรียน
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูสำรวจความต้องการของผู้เรียนตามบริบทของแผนการเรียนรู้
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2567)

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจสู่ผู้ปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูผู้มีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดเน้นของโรงเรียน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษา จัดประชุมชี้แจง เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ แสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการ มีการกระจายอำนาจสู่ผู้ปฏิบัติงานในการตัดสินใจ มีหลักการในการดำเนินงานที่ชัดเจนการใช้แหล่งเรียนรู้
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1,5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาความสอดคล้องของจุดเน้นของโรงเรียน
(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2567)

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา สำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในสถาน สำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูสำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในสถานศึกษา สำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2,5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2567)

2. ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีโอกาสพัฒนาตนเองในการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเข้ารับการศึกษ อบรมพัฒนาตนเองตามความต้องการ เพื่อนำความรู้วิธีการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ มาสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูบุคลากรไปศึกษา อบรม เพื่อนำความรู้วิธีการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1,5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในกลุ่มสาระของตนเอง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2,5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน จัดอบรมให้ครูได้รับพัฒนาตามความต้องการ สอดคล้องกับงานในหน้าที่ที่ครูรับผิดชอบ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2567)

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนทุกรูปแบบ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1,5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษา จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 มีนาคม 2567)

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายต่างๆสำหรับการพัฒนาครู การศึกษาดูงานประจำปี

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2567)

3. ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางในการสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้ครูศึกษาเกี่ยวกับการนำแหล่งเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลอื่นๆ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษา ชี้แจงให้ครูได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษา นำนโยบายต่างๆมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ สร้างความเข้าใจให้กับครูผู้สอนในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ชี้แจงให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในสถานศึกษา และวิธีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2566)

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นการใช้แหล่งเรียนรู้ และรับฟังปัญหาอุปสรรคต่างๆในการใช้แหล่งเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมรับฟังการประชุมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือปัญหาอุปสรรคต่างๆของครู

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2566)

4. ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางในการการนิเทศการดำเนินการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ดูแล การใช้แหล่งเรียนรู้ของครู ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตามหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ ตรวจสอบความสอดคล้องกับหลักสูตร ตรวจสอบว่าตรงกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ ตรวจสอบความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ความต้องการของนักเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 มีนาคม 2567)

...ครูจะต้องสรุปผลการปฏิบัติงานประจำภาคเรียน ประจำปีการศึกษา การพัฒนา
ด้านวิชาชีพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2566)

4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำแก่ครูในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ
จากการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

...ให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงาน/นวัตกรรมที่เกิดจากการใช้แหล่ง
เรียนรู้ในโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 มีนาคม 2567)

...ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความรู้ คำแนะนำ และสนับสนุน ครูในการสร้างนวัตกรรมที่ใช้ใน
การจัดการเรียนการสอน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 มีนาคม 2567)

4.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดประกวดแข่งขันด้านการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการประกวดแข่งขันในการดำเนินงานด้านการพัฒนา
แหล่งเรียนรู้

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 มีนาคม 2567)

5. ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา
จากประเด็นการสัมภาษณ์ ท่านมีแนวทางในการร่วมกันสะท้อนผลจากคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม
ในการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูอย่างไร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดประชุมกับครูในการหาข้อสรุปเกี่ยวกับทิศทางของการบริหาร
จัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและจุดเน้นของ
สถานศึกษา

...การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลง การดำเนินงานขององค์กร
จะประสบผลสำเร็จ ติดตามความก้าวหน้าและดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 มีนาคม 2567)

...ดำเนินการจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 มีนาคม 2567)

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนนำไปปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

...ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หาจุดเด่นจุดด้อยของแหล่งเรียนรู้เป็นอย่างไร

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 มีนาคม 2567)

...สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยมีกลุ่มบุคคลเช่นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน ครูศึกษานิเทศก์ ผู้ทรงคุณวุฒิ บุคลากรภายนอกที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 7 มีนาคม 2567)

ตาราง 12 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการเตรียมความพร้อม การบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้	แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
ท่านมีแนวทางในการสนับสนุน ให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาให้ดำเนินการศึกษาความ ต้องการของนักเรียนในการใช้ แหล่งเรียนรู้ได้อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างแนวทางให้ครูสำรวจ ความต้องการของนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ตรงกับ ความต้องการของนักเรียน 2. ผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจสู่ผู้ปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูผู้มีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดเน้น ของโรงเรียน 3. ผู้บริหารสถานศึกษา สำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในสถาน สำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ

ตาราง 13 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
ท่านมีแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีโอกาพัฒนาตนเองในการใช้และพัฒนา แหล่งเรียนรู้อย่างไร	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเข้ารับการ ศึกษา อบรมพัฒนาตนเองตาม ความต้องการ เพื่อนำความรู้วิธีการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ มาสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษา จัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นใน การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ภายใน โรงเรียนทุกรูปแบบ</p> <p>3. ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนด้านงบประมาณที่ใช้ในการ ดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้</p>

ตาราง 14 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
ท่านมีแนวทางในการสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไรท่านมีแนวทางในการการนิเทศการดำเนินการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูอย่างไร	<p>1. ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้ครูศึกษาเกี่ยวกับการนำแหล่งเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนเพื่อให้ให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ตและฐานข้อมูลอื่นๆ</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษา จัดแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้</p>

ตาราง 15 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
ท่านมีแนวทางในการการนิเทศการดำเนินการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ดูแล การใช้แหล่งเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 2. ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำแก่ครูในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ จากการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน 3. ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดประกวดแข่งขันด้านการดำเนินงานด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

ตาราง 16 แสดงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
ท่านมีแนวทางในการร่วมกันสะท้อนผลจากคณะกรรมการนิเทศติดตามในการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูอย่างไร	<p>1 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดประชุมกับครูในการหาข้อสรุปเกี่ยวกับทิศทางของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและจุดเน้นของสถานศึกษา</p> <p>2. ผู้บริหารสถานศึกษา จัดแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนนำไปปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p>

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 306 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 5 ด้าน มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวม พบว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครู เลือกใช้ข้อมูลความต้องการของครู นักเรียน ชุมชน ในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังเคราะห์หลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครู ศึกษาความต้องการของนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

1.2 ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ และแผนการใช้แหล่ง อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีโอกาสพัฒนาตนเองในการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับตามลำดับ

1.3 ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีสำหรับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ครูจัดทำคู่มือ ในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ ในการใช้แหล่งเรียนรู้กับครูในการใช้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

1.4 ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมมีสภาพการบริหาร อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คณะกรรมการนิเทศจัดทำปฏิทินการประเมินการใช้แหล่ง เรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ คณะกรรมการนิเทศให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ในการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการนิเทศ ดำเนินการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

1.5 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมมีสภาพการบริหาร อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการนิเทศประชุม ทบทวน การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารและคณะครูนำแนวทางไปพัฒนา ปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันสะท้อนผลจาก คณะกรรมการนิเทศ ติดตามในการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. ผลการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรจำนวน 3 คน มีแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ครูผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการศึกษาความสอดคล้องของจุดเน้น นโยบายของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา บริบทแผนการเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการสำรวจความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และสำรวจความต้องการของผู้เรียน

2.2 ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้ ครูผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในเรื่อง วิธีการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณที่ใช้สำหรับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

2.3 ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการให้มีการจัดประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนักให้กับครูผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

2.4 ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้มีหน้าที่ กำกับ ติดตาม ดูแล และตรวจสอบ การใช้แหล่งเรียนรู้ของครู และส่งเสริมให้ครูสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถนำมาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการติดตามการรายงานผล การสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี เกี่ยวกับการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครู

2.5 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควร มีการจัดประชุมร่วมหารือกับคณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ครูผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคลากรภายนอกสถานศึกษา หาข้อสรุปเกี่ยวกับทิศทางของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้น

สังกัดจุดเน้นของสถานศึกษา หลักสูตรของสถานศึกษา บริบทของชุมชน และความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรในภาพรวม พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนากิจการบริหารจัดการแหล่ง

1.1 ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนรายวิชาจัดให้มีสื่อและเทคโนโลยีรูปแบบต่างๆสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ตามความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ข้อปฏิบัติ ภาระเบียบต่างๆ ให้กับครูผู้สอน ดำเนินการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ให้สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ กุ้เกียรติ แดงสีดา (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่าด้านการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรจัดอบรมการใช้สื่อ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือพัฒนาห้องเรียน โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาส่งเสริม สนับสนุน อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตินา วรณศรี (2557) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนรายวิชาจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ประกอบการเรียนรู้ ตลอดจนวางแผนการเดินทางไปยังแหล่งเรียนรู้ และครูผู้สอนต้องเข้าใจประเภท คุณสมบัติของสื่อประเภทต่างๆแล้วพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียน และป้องกันความเสียหายของแหล่งเรียนรู้นั้น

1.2 ด้านการปรับปรุงและพัฒนากิจการการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการนิเทศ ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ ยังมิได้ ประชุม ทบทวน และร่วมกันสะท้อนปัญหา อุปสรรค จากผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ของคณะกรรมการนิเทศติดตาม และยังไม่ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา

ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กุ์เกียรติ แดงสีดา (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่กล่าวว่า ด้านการตรวจสอบ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งผู้ที่มีองค์ความรู้ และความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีร่วมกับนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งระยะก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ กมลพร ภูมิพลับ (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการ บริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา ที่กล่าวว่า ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ พบว่า การประเมินการใช้แหล่ง เรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อผู้ดำเนินงาน ในการพัฒนาคุณภาพการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหาร สถานศึกษาควรส่งเสริม และคัดเลือกคณะกรรมการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ คณะกรรมการทำการประเมินผลระหว่างการทำงานเพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการในการ ดำเนินงานเป็นระยะ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตติมา วรณศรี (2557) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอน ตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายของการไปศึกษาที่แหล่งเรียนรู้ต่างๆโดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันประเมินผล สะท้อนความคิดเห็นสิ่งที่ได้เรียนรู้ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ และนำข้อมูล มาสรุปประเมินการจัดโครงการกิจกรรมเพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการใช้ แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ และ คุ่มค่า

2. จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยม ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา ควรพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนให้ครูผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้ทำการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา ทำความเข้าใจกับแผนการเรียนของสถานศึกษา สสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในและ ภายนอกสถานศึกษาและสำรวจความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการใช้แหล่ง เรียนรู้ในการจัดการเรียนสอน ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษายังมิได้ดำเนินการจัดให้มีคำสั่งแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้ทำการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา แผนการเรียนของสถานศึกษา สสำรวจความต้องการของผู้เรียน สสำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่มีภายในสถานศึกษาและภายนอก สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ปภัสสร จงตรง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่ง

เรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตอนบน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรสำรวจความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การวางแผนจัดทำ โครงการ สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันของทุกฝ่ายในสถานศึกษา กำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ อย่างชัดเจน ตลอดจนการทำงานของทุกภาคส่วนราบรื่นและซ้ำซ้อนกัน ส่งผลให้การบริหารแหล่ง เรียนรู้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ผู้บริหารควรสำรวจความพร้อม ส่งเสริมและ พัฒนาการเรียนรู้ เพื่อเอื้อต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กุ้เกียรติ แดงสีดา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่กล่าวว่า ด้านการวางแผนสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการวางแผนแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา จัดทำโครงการส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรได้รับองค์ความรู้ ผู้บริหารควรแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีเข้าร่วมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ตามความต้องการของผู้เรียน

2.2 ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ การส่งเสริม สนับสนุนให้ ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถตามความ ต้องการ โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้แหล่งเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนด้านงบประมาณที่ใช้ในการ ดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้ง จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนในทุกรูปแบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ วิธีการ สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ให้แก่ ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งครูยังมีความต้องการการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆในการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปภัสสร จงตรง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตอนบน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ด้านการจัดองค์กร ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมี ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่บุคลากร ประชาสัมพันธ์โครงการ กิจกรรมต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบและเพื่อระดมทุนมาบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ให้เพียงพอ เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กุ้เกียรติ แดงสีดา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่กล่าวว่าด้านการดำเนินงานบริหารแหล่งเรียนรู้พบว่า สถานศึกษา

ควรจัดอบรมการใช้สื่อเทคโนโลยี การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนให้กับบุคลากร จัดกิจกรรมศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาต้นแบบ ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สถานศึกษาจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ปรับปรุงห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ ชฎาพร พลกุล (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 พบว่าด้านการวางแผนส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นถึงความสำคัญ และความเข้าใจตรงกัน ตามแผนงานด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ร่วมกันกำหนดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ กำหนดทีมงานแต่งตั้งบุคลากรให้เหมาะสม ร่วมกันวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรมต่างๆของแหล่งเรียนรู้ เช่น การจัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร อย่างเพียงพอ วางแผนงานใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน โดยตั้งทีมงานในการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน

2.3 ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนัก สร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ สมรรถนะของครูที่จำเป็น พร้อมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการดำเนินการนำแหล่งเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษายังไม่ได้มีกระตุ้นให้ ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสนใจ เอาใจใส่ รับรู้ และเห็นคุณค่าอย่างแท้จริงในการนำแหล่งเรียนรู้มาบูรณาการให้เข้ากับบริบทของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้การใช้แหล่งเรียนเกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2565) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ คือการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรของโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนดำเนินการสร้างความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อสร้างความตระหนัก และเห็นความสำคัญ มีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตมาวรรณศรี (2557) ที่กล่าวว่า หลักความเข้าใจร่วมกัน ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจ และแจ้งนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้แก่ครูทุกคน รวมทั้งการอำนวยความสะดวกของทางสถานศึกษาที่จะช่วยเหลือดำเนินการในการใช้แหล่งเรียนรู้นั้น เพื่อให้ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

2.4 ด้านการนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้คำแนะนำและแนวทางในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ การจัดการเรียนการสอนจากการใช้

แหล่งเรียนรู้ของครู ดำเนินการนิเทศเยี่ยมชมการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอ รับทราบปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น หรือร่วมกับครูเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมทั้งเข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC ของครูอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษายังมิได้มีการส่งเสริมให้มีการสร้างแหล่งเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้ามามีบทบาทในการอำนวยความสะดวกและหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพราะขณะที่ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน อาจเกิดปัญหาที่บางครั้งครูไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองจึงจำเป็นต้องทำอย่างอื่น เพื่อให้ครูได้ดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปภัสสร จงตรง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตอายนางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่บุคลากร เป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา คอยติดตามให้กำลังใจ ที่นำแนวทางให้เห็นภาพความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2565) ที่กล่าวว่า ชั้นตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม โรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตาม และประเมินการพัฒนาและใช้หนึ่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาอุปสรรคในระหว่างดำเนินการมีการประเมินทบทวนปรับปรุงกระบวนการดำเนินการให้เกิดการพัฒนา และใช้แหล่งการเรียนรู้ตามแผนหลักและแนวดำเนินการของโรงเรียน ในพื้นที่โรงเรียนกำหนดไว้ ตามบริบทของโรงเรียนเองมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินประเมินผลการดำเนินการ การสร้าง การพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ผลการประเมินและสรุปผลการประเมิน

2.5 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศ ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมสะท้อนปัญหาที่พบในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา พร้อมทั้งมีส่วนร่วมการดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่ใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนต้องการที่จะสะท้อนปัญหาที่พบในการใช้แหล่งเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องทำอย่างอื่นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับฟังปัญหาและหาแนวทางเพื่อดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปภัสสร จงตรง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาตอายนางนอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ด้านการควบคุม ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมพบปะและสำรวจความคิดเห็นบุคลากรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาในการดำเนินงาน

เป็นระยะ เมื่อสิ้นโครงการจัดประชุมเพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ ชี้แจงปัญหา และอุปสรรคและนำผลการประเมินไปวางแผนพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานครั้งต่อไป สอดคล้องกับ กู้เกียรติ แดงสีดา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่กล่าวว่าด้าน ตรวจสอบ ทบทวนและติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Check) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วม เป็นคณะกรรมการ และแต่งตั้งผู้มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีเข้าร่วมนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ในระยะก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยกำหนด กระบวนการและเกณฑ์การนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีการประเมิน แบบ 360 องศา โดยเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมประเมินการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษาและแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ด้านการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ควรนำ ผลที่ได้จากการคณะกรรมการนิเทศ ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ร่วมกันสะท้อนปัญหาที่พบในการใช้ แหล่งเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ด้านการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง ดังนั้น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ มัธยมศึกษากำแพงเพชร ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดสร้างและจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ใช้เป็นแหล่ง เรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ในสถานศึกษา ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้กับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2.2 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์กุ่มลพร
- กมล ภูมิพลับ. (2564). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กมลวรรณ คุณาสวัสดิ์. (2561). แนวทางการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการ
 เรียนการสอนของโรงเรียนปิยะพรพิทยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
 เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- กัญญาณัฐ อินปัสสา. (2559). การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสันติสุข อำเภอค้อหล่อ
 จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกียรติ แดงสีดา. (2563). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ชฎาพร พลกุล. (2565). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
 เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณิรดา เวชญาติเกษม. (2565). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียน
 ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิลบล เพื่องคอน. (2542). การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทพลีลา
 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่10).
 กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัทมา จันปัญญา. (2561). การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการแหล่งเรียนรู้
 นอกห้องเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
 ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). การบริหารวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.
 กรุงเทพฯ: มินเซอริสซัพพลาย.

- ปภัสสร จงตรง. (2566). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา
การศึกษาตอຍนางนอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พิมพ์พิมล คงจินดา. (2560). สภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
กลุ่มกรุงเทพตะวันออก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิสมัย อานัญจวนิชย์. (2541). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ
ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2565). การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
ในวิถีชีวิตใหม่. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วัฒน์ ลาพิงค์. (2562). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วินัย หริมเทศ. (2563). กลยุทธ์การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วารสารวิชาการคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 19(1), 117-136.
- สถิรพร เขาวนชัย. (2561). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา เอกสารประกอบการสอนวิชา 354517
การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- สายชล วัฒนเกษกรณ์. (2560). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมศักดิ์ ทองสมุทร. (2558). การศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอนของครู
ในโรงเรียนประถมศึกษา เครือข่ายฉนวนนิพนธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุราษฎร์ธานีเขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต).
สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.
กำแพงเพชร: กลุ่มนโยบายและแผน
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2560). มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา

พ.ศ.2552 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.

อัศวิน งอยผาลา. (2552). *สภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสกลนครเขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท).

สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อัศวิน งามแสง. (2557). *การบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้บริหารในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท).

บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนครพนม

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. นายไพศาล เพียรหล้า ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา บ้านปางขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1

2. นายอนุกุล กรัณย์เมธากุล ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา บ้านไร่วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

3. ดร.ณัฐชญาณ์ รัตนสถาพรพงศ์ ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. นายสุรพงษ์ แสงแก้ว รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร

2. นายกีวิวัฒน์ เงินขาว ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองกองพิทยาคม

3. นายธิติพงษ์ สระทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัชรวิทยา

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

แบบสอบถาม

การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 การศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้จะประกอบด้วย 5 ด้าน
3. ผลการศึกษาจะกล่าวเป็นภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่ง แต่จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานเพื่อการศึกษาต่อไป
4. ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริงเพื่อจะช่วยให้การวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์และมีคุณค่าทางการศึกษา

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่กรุณาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายกริชติศักดิ์ เข็มมตะคุ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความให้ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ไม่เกิน 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี ตั้งแต่ 11-15 ปี ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความในแต่ละข้อและเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงตาม

ความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์ระดับคะแนน

5	หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง มีการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ระดับการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังเคราะห์หลักสูตรและ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการศึกษาความต้องการของ ครูในการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา					
3	ครูศึกษาความต้องการของนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้					
4	โรงเรียนศึกษาความต้องการของชุมชนในการใช้แหล่ง เรียนรู้					
5	ครูวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการในการใช้แหล่ง เรียนรู้ของครูนักเรียนและชุมชน					
6	ครู เลือกใช้ข้อมูลความต้องการของครู นักเรียน ชุมชน ในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้					
การวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้						
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้					
8	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้					
9	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมการ ใช้และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีโอกา สพัฒนาตนเองในการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
11	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ และแผนการใช้แหล่งเรียนรู้					

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ระดับการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
12	ครูมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้แหล่ง เรียนรู้ในสถานศึกษา					
การดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้						
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูเห็น ความสำคัญการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการ สอน					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงาน ด้านการใช้และบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษา					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการใช้สื่อและ เทคโนโลยีสำหรับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดสภาพ สิ่งแวดล้อมที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน					
18	ครูจัดทำคู่มือในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการ เรียนการสอนสำหรับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
19	สถานศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ ในการใช้แหล่งเรียนรู้กับครูในการใช้แหล่ง เรียนรู้					
20	ครูให้ความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ ในการใช้ แหล่งเรียนรู้กับผู้เรียน					

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ระดับการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
การนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้						
21	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศเพื่อ ประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของครู					
22	คณะกรรมการนิเทศกำหนดรูปแบบวิธีการ เกณฑ์ขั้นตอน การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู					
23	คณะกรรมการนิเทศจัดทำปฏิทินการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ของครู					
24	คณะกรรมการนิเทศดำเนินการประเมินการใช้แหล่ง เรียนรู้ของครู					
25	คณะกรรมการนิเทศให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ในการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู					
26	คณะกรรมการนิเทศร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินการ ใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อหาสภาพปัญหาในการใช้แหล่งเรียนรู้					
27	คณะกรรมการนิเทศจัดทำรายงานผลการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและ พัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้					
ด้านที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้						
28	ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการนิเทศประชุม ทบทวน การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้					
29	ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันสะท้อนผลจาก คณะกรรมการนิเทศ ติดตามในการประเมินผลการใช้ แหล่งเรียนรู้ของครู					
30	ผู้บริหารและคณะครูนำผลการประเมินไปกำหนด แนวทาง ปรับปรุง พัฒนา แหล่งเรียนรู้					

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ระดับการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้				
		5	4	3	2	1
31	ผู้บริหารและคณะครูนำแนวทางไปพัฒนา ปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา					

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 2

แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผลการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวมเพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรแบบสัมภาษณ์เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด.....
4. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน.....
5. สถานที่ให้การสัมภาษณ์..... วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

1.1 ท่านมีแนวทางในการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ดำเนินการศึกษา ความต้องการของนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างไร

2. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

2.1 ท่านมีแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีโอกาสนำตนเองในการใช้และ พัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างไร

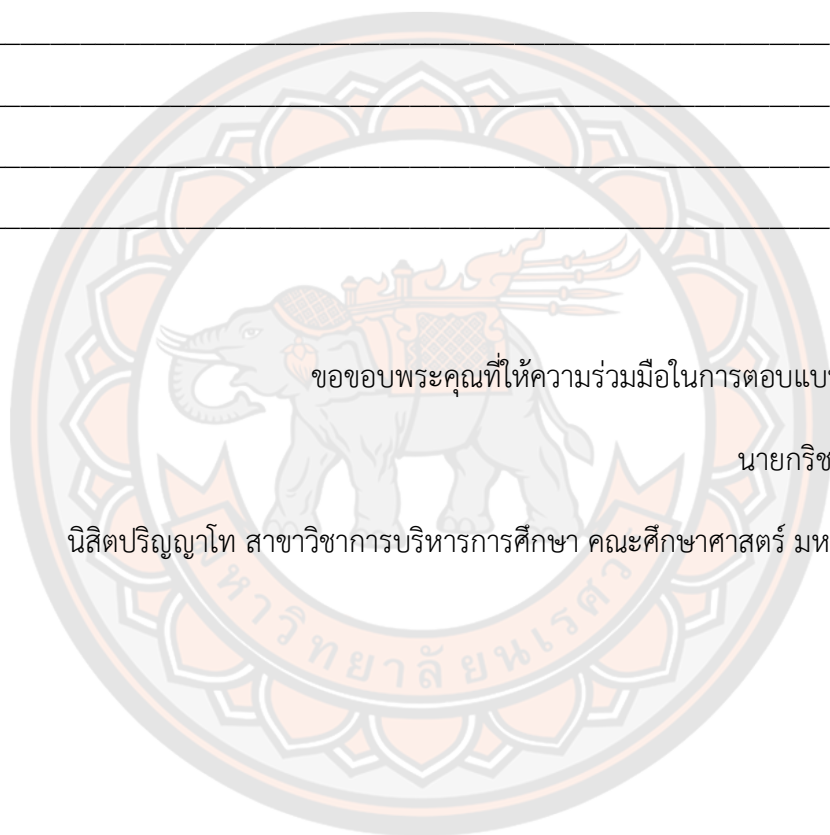
5. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

5.1 ท่านมีแนวทางในการร่วมกันสะท้อนผลจากคณะกรรมการนิเทศ ติดตามในการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูอย่างไร

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

นายกริชติศักดิ์ เข็มตะคุ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ค ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
แบบสอบถามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องเครื่องมือวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ
ที่มีต่อแบบสอบถามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. นายไพศาล เพียรหล้า ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยฐานะชำนาญการพิเศษ
2. นายอนุกุล กรัณย์เมธากุล ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยฐานะชำนาญการพิเศษ
3. ดร.ณัฐชญาณ์ รัตนสถาพรพงศ์ ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยฐานะชำนาญการพิเศษ

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล	ข้อ เสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้								
1	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกัน ศึกษาหลักสูตรและ โครงสร้าง รายวิชาของสถานศึกษาเพื่อนำไป ออกแบบแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความ ต้องการของครูในการใช้แหล่ง เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ครูสำรวจความต้องการของ นักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	ครูสำรวจความต้องการของ ชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	ครู รวบรวมข้อมูลความต้องการ ของครู นักเรียน ชุมชน ในการใช้ แหล่งเรียนรู้แล้วนำเสนอผู้บริหาร สถานศึกษารับทราบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล	ข้อ เสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
6	ครู เลือกใช้ข้อมูลความต้องการ ของครู นักเรียน ชุมชน ในการใช้ แหล่งเรียนรู้มาวิเคราะห์สภาพ ปัญหาของแหล่งการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
การวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้								
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด นโยบายการบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด เป้าหมายการบริหารจัดการแหล่ง เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรร งบประมาณ เพื่อส่งเสริมการใช้ และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	ผู้ บริ ห า ร ส ถ า น คี ก ข า ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีโอกาส พัฒนาตนเองในการใช้และพัฒนา แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	ครูจัดทำแผนปฏิบัติงานและ แผนการใช้แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	ควรใช้ คำว่า ผู้บริหาร สถาน ศึกษา และครู ร่วมกัน

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล	ข้อ เสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
12	ครูจัดทำโครงการ กิจกรรมการ เรียนการสอนที่สอดคล้องกับการ ใช้แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
การดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้								
13	ผู้บริหารสถานศึกษาประชาสัมพันธ์ ให้ครูเห็นความสำคัญการใช้แหล่ง เรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
14	ผู้บริหารสถานศึกษาประสานงาน กับคณะกรรมการสถานศึกษาใน การดำเนินงานด้านการใช้และ บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
15	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มี การจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
16	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนสื่อ และเทคโนโลยีสำหรับการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ มีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ที่ใช้เป็นแหล่ง เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
18	ครูกำหนดมาตรฐานการใช้แหล่ง เรียนรู้ในการจัดการเรียนการ สอนสำหรับทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้	

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล	ข้อ เสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
19	ครูให้ความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ ในการใช้แหล่งเรียนรู้ กับครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
20	ครูให้ความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ กฎระเบียบ ในการใช้แหล่งเรียนรู้ กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
การนิเทศติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้								
21	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
22	คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้กำหนดรูปแบบ วิธีการเกณฑ์ ขั้นตอน การ ประเมินผล	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
23	คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้จัดทำปฏิทินกำหนด ตามแผนงาน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้	
24	คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ดำเนินการนิเทศการ ใช้แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	ข้อ ประเด็น ไม่ ชัดเจน
25	คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ให้ความรู้ และ คำแนะนำการใช้แหล่งเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้	ข้อ ประเด็น ไม่ ชัดเจน

ข้อ	การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล	ข้อ เสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
26	คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ประเมินผลการใช้ แหล่งเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.6 7	ใช้ได้	ข้อ ประเด็น ไม่ ชัดเจน
27	คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ประเมินความพึง พอใจในการใช้แหล่งเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.6 7	ใช้ได้	ข้อ ประเด็น ไม่ ชัดเจน
28	คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ประเมินรายงานผล การประเมินในการใช้แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้								
29	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุม คณะกรรมการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้เพื่อระดมความ คิดเห็นในการพัฒนาการบริหาร จัดการแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
30	ผู้บริหารและคณะครูร่วมกัน ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ จาก การวิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษา ติดตาม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
31	ผู้บริหารและคณะครูนำผลการ ประเมินไปกำหนดแนวทาง ปรับปรุง พัฒนา แหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
32	ผู้บริหารและคณะครูนำแนวทางไป พัฒนา ปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้โรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all
variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.968	31